

ZPRAVODAJ

České alzheimerovské společnosti

3-4/2010

Vydává Česká alzheimerovská společnost, Šimůnkova 1600, 182 00 Praha 8 – Kobylisy, www.alzheimer.cz

Alzheimerova choroba v ČR

ČESKÁ MINISTERSTVA PŘIPRAVÍ PLÁN ALZHEIMER

(Říjen 2010) Vláda přijala doporučení Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a zadala příslušným rezortům zpracovat návrh koncepce řešení problematiky Alzheimerovy choroby a obdobných onemocnění v České republice (Plán Alzheimer). Koncepce, na níž se vedle ministerstva práce a sociálních věcí, ministerstva zdravotnictví a ministerstva školství, bude podílet také ministerstvo spravedlnosti, by měla být dokončena v červnu 2011.

Plán Alzheimer by měl analyzovat současnou situaci lidí s demencí a jejich rodinných příslušníků, se zaměřením na potřeby lidí postižených demencí a zajištění těchto potřeb, a také na dostupnost a kvalitu zdravotnických a sociálních služeb pro tuto skupinu. Plán bude obsahovat opatření v oblasti poskytování zdravotní péče (podpora zdravotnických služeb a zdravotnických profesionálů, určení včasných diagnostických a léčebných postupů, včetně vhodnosti úhrad ze zdravotního pojištění), poskytování sociálních služeb, vzdělávání (profesionálů, veřejnosti, seniorů, pečujících osob) a výzkumu. Součástí plánu by měla být i opatření směřující k systematické podpoře rodinných pečujících a péče v domácím prostředí. Plán by měl zahrnovat problematiku nejen Alzheimerovy choroby, ale i dalších demencí či degenerativních onemocnění s obdobnými důsledky.

Za ministerstvo práce a sociálních věcí byla koordinací přípravy plánu pověřena poradkyně ministra práce a sociálních věcí Mgr. Monika Válková. [VB]

Zdroj: www.mpsv.cz

Alzheimerova choroba ve světě

WHO NAVÁZALA SPOLUPRÁCI S ADI

(Červenec 2010) Mezinárodní alzheimerovská společnost Alzheimer's Disease International (ADI) začala spolupracovat se Světovou zdravotnickou organizací (WHO) na zprávě o demenci, která by měla být připra-

vena do roku 2012. Na základě této analýzy bude vypracován plán, který bude integrovat výzkumné výsledky, doporučení ohledně péče o osoby s demencí a prevence demence. [VB]

Zdroj: ADI www.alz.co.uk/adi/

KOLIK STOJÍ DEMENCE EVROPU

(Říjen 2010) Skupina European Collaboration on Dementia (EuroCoDe) zveřejnila rozsah socioekonomického dopadu, který měla demence na Evropu v roce 2008. Celkové náklady se v sedmadvaceti státech EU odhadují na 160 miliard eur, což znamená 22 tisíc eur na jednu osobu postiženou demencí a rok. Pro celou Evropu se pak náklady odhadují na 177 miliard eur. Zatímco v severní Evropě se přímé náklady dají považovat za většinu celkových nákladů, v jižní Evropě se celkové náklady většinou rovnaly ceně neformální péče. Cena demence se tak v této studii ukázala být vyšší než v předchozích výzkumech. [VB]

Zdroj: 2010-10 October Alzheimer Europe Newsletter, www.alzheimer-europe.org

EVROPSKÁ ALZHEIMEROVSKÁ ALIANCE

(Červenec 2010) Zástupci Portugalska, Anglie a Bulharska vstoupili do Evropské alzheimerovské aliance (European Alzheimer's Alliance). Aliance má nyní 50 členů ze 17 členských států Evropské unie. Sdružuje členy Evropského parlamentu, kteří se zavázali podporovat organizaci Alzheimer Europe v naplnění cíle, kterým je demence jako prioritou veřejného zdravotnictví v Evropě. [VB]

Zdroj: 2010-07-08 July/August Alzheimer Europe Newsletter, www.alzheimer-europe.org

SKOTSKO VYDALO NÁRODNÍ STRATEGII BOJE S DEMENCÍ

(Červen 2010) Historicky první skotský plán boje s demencí obsahuje několik základních témat, která byla identifikována jako klíčová. Lidé se bojí diagnózy demence, a proto přicházejí k lékaři až v pokročilé fázi onemocnění. Informace a podpora poskytnutá nemocným i jejich rodinným pečujícím bývá neúplná anebo zcela chybí. Zaměstnanci zdravotnického systému nedostatečně

rozumí tomu, jak jednat s lidmi postiženými demencí a jejich pečujícími, což negativně ovlivňuje léčebné výsledky. Plán má za cíl zlepšit informovanost zdravotnických, sociálních a komunitních pracovníků v oblasti demence a podpořit je v odhodlání pomáhat lidem postiženým demencí a jejich rodinám. [VB]

Zdroj: 2010-06 June Alzheimer Europe Newsletter, www.alzheimer-europe.org

NÁVRH NOVÉ DEFINICE ALZHEIMEROVY CHOROBY

(Říjen 2010) Mezinárodní pracovní skupina zaměřená na výzkum diagnostiky Alzheimerovy choroby navrhla novou definici Alzheimerovy choroby (ACH) a příbuzných onemocnění, v níž se za hlavní diagnostická vodítka považuje úroveň biomarkerů. Definice umožňuje širší diagnostické pokrytí klinického spektra ACH, včetně mírné kognitivní poruchy.

Podle definice musí pacient mít epizodické poruchy paměti a biologické příznaky onemocnění, tedy alespoň jeden pozitivní biomarker zjištěný magnetickou rezonancí, PET anebo vyšetřením mozkomíšního moku. To znamená, že bude možné diagnózu demence stanovit dříve, než dojde k plnému rozvoji onemocnění. Definice rozlišuje dvě fáze onemocnění, a to prodromální fázi (pre-demence) a demence.

Zdroj: Lancet Neurology. Publikováno online 11. 10. 2010.

zprávy z ČALS

PROJEKT KVALITY VÁŽKA POKRAČUJE

(Prosinec 2010) V roce 2010 pokračoval projekt kvality Vážka. Název projektu je odvozen od registrované ochranné známky Vážka, kterou ČALS přiznává kvalitním zařízením, která poskytují péči pro lidi s demencí. Péče musí být poskytována v souladu s Pravidly pro udělování certifikátu Vážka a strategickým dokumentem ČALS P-PA-IA. V roce 2010 byla certifikace zaměřena na kontaktní místa České alzheimerovské společnosti, certifikát získala všechna místa, kde proběhly audity. K prvním dvěma oceněným zařízením, kterými byly Domov důchodců v Bystranech a zařízení ošetrovatelské péče SANCO v Příbrami, přibýlo Středisko Diakonie ČCE Dvůr Králové nad Labem, Domov pro seniory v Chýnově, Domov odpočinku ve stáří – středisko Diakonie ČCE v Krabčicích, Středisko Diakonie ČCE v Libici nad Cidlinou, Centrum seniorů Mělník – Domov Vážka a Středisko Diakonie ČCE v Myslibořicích. Certifikace kontaktních míst bude pokračovat v roce 2011. [MM]

Projekt certifikace Vážka byl v roce 2010 podpořen společností KRKA ČR, s.r.o

EUROCARERS HLEDÁ PARTNERSKOU ORGANIZACI V ČR

(Září 2010) Evropská organizace Eurocarers hájící práva rodinných pečujících má zájem zaštitit českou organizaci zabývající se pomocí stejné cílové skupině. Česká alzheimerovská společnost udržuje partnerství s Eurocarers na neformální úrovni a ráda by zprostředkovala kontakt pečovatelské organizaci, která hledá podporu. Prosím kontaktujte Mgr. Veroniku Büchler, tel. 776 284 889.

výzkum

PARTNEŘI OSOB S DEMENCÍ MAJÍ VYŠŠÍ RIZIKO STEJNÉHO ONEMOCNĚNÍ

(Květen 2010) Journal of American Geriatrics Society publikoval studii, která poukázala na skutečnost, že partneři osob diagnostikovaných s demencí mají šestkrát vyšší riziko onemocnění stejnou chorobou. Výskyt tohoto onemocnění je významně asociován také s vyšším věkem. [VB]

Zdroj: 2010-05 May Alzheimer Europe Newsletter, www.alzheimer-europe.org

VÝZKUM INFORMOVANOSTI O DEMENCI

(Červen 2010) Společnost Bayer Healthcare uvolnila 310 000 € na výzkum pořádaný Alzheimer Europe, jehož cílem je zmapovat informovanost veřejnosti ohledně Alzheimerovy choroby. Výzkum bude zahrnovat evropské regiony a USA. [VB]

Zdroj: 2010-06 June Alzheimer Europe Newsletter, www.alzheimer-europe.org

TŘINÁCT FARMACEUTICKÝCH FIREM ZVEŘEJNÍ SVOJE DATA

(Červen 2010) Velké farmaceutické firmy jako Johnson & Johnson, GlaxoSmithKline, AstraZeneca a další se rozhodly zveřejnit výsledky svých klinických studií. Tato iniciativa je motivována snahou zjistit, proč se nedaří objevit lék na Alzheimerovu chorobu. Do projektu se zapojí také americký National Institute of Health. Zatím jsou k dispozici data o čtyřech tisících pacientů zapojených celkem do jedenácti klinických studií, další data budou přidávána průběžně. Údaje jsou přístupné výzkumníkům a výrobcům léčiv. [VB]

Zdroj: 2010-06 June Alzheimer Europe Newsletter, www.alzheimer-europe.org

TŘETINA RODINNÝCH PEČUJÍCÍCH JE ZNEUŽÍVÁNA

(Červen 2010) Výzkum mezi rodinnými pečujícími ukázal, že až třetina pečujících zažívá určitý druh nezanedbatelného zneužívání ze strany těch, o něž se starají. Zneužívání má negativní vliv na soužití obou osob v páru. Autoři upozorňují, že pokud by pečující byli vybaveni metodami, které pomáhají patologickou situaci zvládat, dopady zneužívání od lidí s demencí by mohly být výrazně menší. Výzkum byl zveřejněn v Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry. [VB]

Zdroj: 2010-06 June Alzheimer Europe Newsletter,
www.alzheimer-europe.org

VČASNÁ DIAGNÓZA PRODLUŽUJE DOBU PŘEŽITÍ

(Srpen 2010) Britským tiskem proběhla zpráva o nedávné studii, kterou provedl Medical Research Council. Zjistili, že v Anglii umírají řádově tisíce seniorů předčasně v důsledku pozdní diagnózy od svého praktického lékaře. Senioři, u nichž je demence odhalena v rámci aktivních výzkumných screeningových programů, přežívají v průměru o čtyři roky svoje vrstevníky, kteří na svoji diagnózu „čekají“ v péči praktického lékaře. Výzkumníci analyzovali 135 000 lékařských záznamů z ordinací praktiků. Podle nich průměrná doba života pacientů ve věkovém rozpětí 60 až 69 let je po stanovení diagnózy demence 6,7 roku.

Ze studie také vyplynulo, že diagnóza demence se v ordinacích praktických lékařů stanovuje často až v momentě, kdy stav pacienta vyvrcholí a nabyde kritické podoby, což následně zvyšuje mortalitu pacientů až třikrát oproti věkově shodné populaci. Studie potvrdila potřebnost adekvátního školení praktických lékařů v oblasti demence. [VB]

Zdroj: www.dailymail.co.uk

VÝZKUM POUKÁZAL NA SOUVISLOST AKTIVITY A KOGNITIVNÍHO ONEMOCNĚNÍ

(Září 2010) Mentálně stimulující aktivita ve stáří podle výsledků nedávné studie působí preventivně proti rozvoji kognitivní poruchy spojené s Alzheimerovou chorobou. Aktivita zpomaluje ubývání kognitivních schopností před nástupem demence a posléze zpomaluje její průběh. Studie se zúčastnilo více než tisíc respondentů v seniorském věku v průběhu dvanácti let. Výzkum sledoval, jak často se respondenti zapojovali do různých aktivit, jakými jsou čtení knihy, sledování televize, luštění křížovek nebo návštěva muzea. [VB]

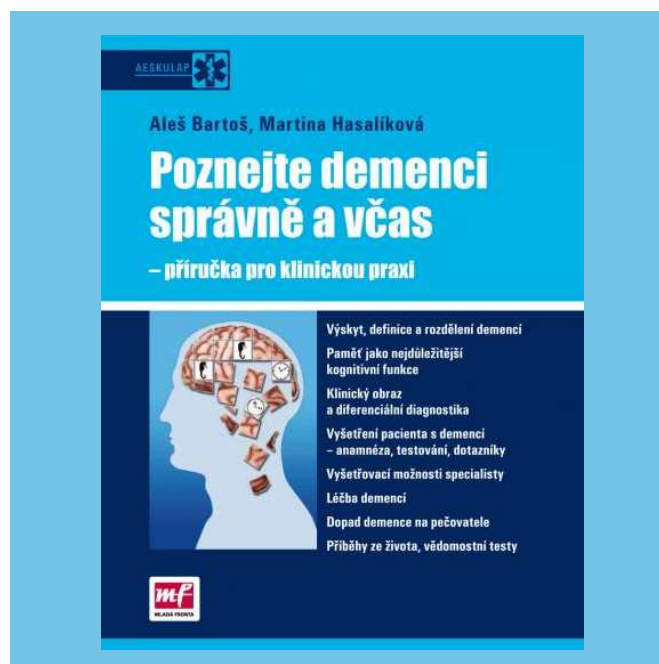
Výzkum provedla Rush University Medical Center v Chicagu. Výsledky byly uveřejněny v časopise Neurology.

Zdroj: 2010-09 September Alzheimer Europe Newsletter,
www.alzheimer-europe.org

přečetli jsme

POZNEJTE DEMENCI SPRÁVNĚ A VČAS

(Září 2010) Renomovaný odborník Aleš Bartoš a Martina Hasalíková vydali příručku pro klinickou praxi Poznejte demenci správně a včas. Kniha velmi přehledným a fundovaným způsobem osvětluje diagnostické postupy při podezření na demenci, léčbu demence a zabývá se také sociálními aspekty tohoto onemocnění. Kniha je sice určena pro klinickou praxi – pro praktické lékaře, psychiatry, neurologům, klinickým psychologům, sociálním pracovníkům a dalším odborníkům, zajímavá může být ale také pro rodinné pečující. Rodinným pečujícím může sloužit pro orientaci v dávkách a službách, na něž mají nárok, seznámí je s konkrétními diagnostickými testy a zároveň nabízí přehled míst odborné pomoci. Tato kniha pomáhá rodině, v níž jeden člen onemocněl demencí, porozumět nejen celému zdravotnickému a sociálnímu kontextu nemoci, ale také své roli při zvládání obtížné situace. [VB] Kniha vyšla v nakladatelství Mladá Fronta.

PROGRAM MATES PRO SKUPINOVOU PRÁCI

(Září 2010) Vyšel nový manuál pro skupinovou práci se seniory s poruchami paměti. Program Mates vychází z pravidel integrovaného tréninku paměti a myšlení podle doktorky Stengelové a z dalších psychoterapeutických technik; základním přístupem k seniorovi jsou principy Rogersovské psychoterapie. Autorky manuálu sestavily podle svých zkušeností s prací se seniory a založily ho na potřebě seniorů navazovat sociální kontakty. [VB] Manuál autorek Vandy Frankové a Evy Vyškovské vyšel v nakladatelství Maxdorf.

dobrá zpráva

PŘEDSEDKYNĚ ČALS BYLA ZVOLENA MÍSTOPŘEDSEDKYNÍ ALZHEIMER EUROPE

(Září 2010) Dlouholetá předsedkyně ČALS Doc. Iva Holmerová byla na valné hromadě Alzheimer Europe (AE) zvolena místopředsedkyní výboru AE. Výbor, který byl zvolen na dva roky, má 12 členů. Předsedkyní výboru byla zvolena Heike von Lützu-Hohlbein z Německa. Do výboru se dále dostali zástupci Portugalska, Norska, Polska, Malty, Skotska, Lucemburska, Irska, Francie, Belgie a Finska. Ivě gratulujeme!

SBÍRKA BYLA OPĚT ÚSPĚŠNÁ

Také v červnu 2010 jsme pořádali ve spolupráci s našimi kontaktními místy veřejnou sbírku Pomerančový týden, jejímž cílem je podpora lidí s demencí. Rádi bychom touto cestou ještě jednou poděkovali všem, kteří se rozhodli podpořit dobrou věc. Finanční prostředky, které jste nám věnovali během sbírky, budou dále použity především na zlepšení prostředí v zapojených kontaktních místech, kde se poskytují služby lidem s demencí. V roce 2010 jsme během sbírky vybrali 114 579 Kč. Ještě jednou děkujeme!

Bulletin editovala Martina Mátlová.

Zkratky autorů příspěvků či překladů:

VB - Veronika Büchler

MM - Martina Mátlová

*Informační materiál České alzheimerovské společnosti byl
vydán s podporou Ministerstva zdravotnictví.*

Číslo 2–3/2010 vyšlo v prosinci 2010.

**25. – 27. května 2011
Moderní dlouhodobá péče**

15. PRAŽSKÉ GERONTOLOGICKÉ DNY

**Společenské aspekty dlouhodobé péče
Medicínské aspekty dlouhodobé péče
Farmakoterapie a dlouhodobá péče
Dementia**

Termíny:

Abstrakt přednášky 27. března 2011
Plný text přednášky 25. května 2011
Zveřejnění programu 1. dubna 2011
Včasná registrace 10. dubna 2011

Registrační poplatky:

Včasná registrace – 1000 Kč
3. gerontofarmakologický den
(25. května 2011) – 500 Kč
Přednáškový den (26. května 2011) – 800 Kč
Workshopy (27. května 2011) – 500 Kč
Registrační poplatek celá konference – 1300 Kč
Registrační poplatek pro studenty a seniory
(starší 65 let) – 500 Kč

15. pražské gerontologické dny pořádá Česká alzheimerovská společnost a Gerontologické centrum ve spolupráci s Českou gerontologickou a geriatriickou společností ČLS JEP a centrem CELLO UK FHS.